

Haberler > Yazarlar > Sedat ERGİN > 15 Temmuz ve istihbarat 9: Kapanmayacak bir istihbarat tartışması

Sedat Ergin

15 Temmuz ve istihbarat 9: Kapanmayacak bir istihbarat tartışması

7 Temmuz 2017

“15 Temmuz birçok dersi bir arada getirip önümüze koymuştur.”

2005-2010 yılları arasında MİT Müsteşarlığı makamında oturan **Emre Taner**'in 15 Temmuz darbe girişimiyle ilgili istihbarat açığı tartışmasına bakışı bu cümleyle başlıyor.

Taner, TBMM Darbeyi Araştırma Komisyonu'nun 9 Kasım 2016 tarihli oturumunda şöyle devam ediyor:

“Gören gözler de görmüştür, görmeyenler de görmüştür. Birbirimizi yiyerek, suçlayarak bir yere gitmemiz mümkün değil. Ama özeleştirimizi de erkekçesine, açıkçasına yapmak mecburiyetindeyiz. Yapamadık, alamadık. Fetullah Gülen'in 15 Temmuz'da bir ihtilale sebebiyet verebileceğini alamadı bu gizli servis, alamadı.”

MİT BİLDİRİR, BU ALLAH'IN EMRİ

Taner'in aynı oturumdaki şu ifadesinin de özellikle altının çizilmesi gerekiyor:

“Bizim o dönemde MİT aldığı her haberi bağlı olduğu Başbakan’a bildirir, Allah’ın emridir bu. Evvela Başbakan’a bildirir. Eğer haber muhtevası gerektiriyorsa Cumhurbaşkanı’na, ilgili komutanlıklarda, varsa ilgili kurumlara ve ilgili bakanlıklara da intikal ettirir.”

Taner, açıklamalarının bu bölümünde şöyle devam ediyor:

“Haberin burada asıllı veya asılsız olması önemli değildir. Haber ‘önemine binaen kaydı ihtiyatla da olsa sunulmuştur’ kaydıyla bildirilir. Bizim zamanımızda haberler böyle bildirilirdi.”

Eski MİT Müsteşarı'nın bu sözleriyle ilgili pek çok gözlemde bulunmak mümkün. Öncelikle, **Taner**'in sözleri, tersinden okunduğunda, -15 Temmuz 2016 günü teşkilata gelen duyum ‘kayı ihtiyatla da olsa’ Başbakan’a iletilmesi gerekirdi- şeklindeki bir eleştiri olarak göze çarpıyor. Cumhurbaşkanı da adresler arasına dahil edilebilir.

DARBELER VE MİT’İN PROBLEMLİ SİCİLİ

Buna karşılık, bu sözlerin tartışmaya fazlasıyla açık bir yönüne de dikkat çekmeliyiz. Bugün için ‘olması gerekeni’ anlatsa da, **Taner**'in **“Bizim o dönemde böyle yapılırdı”** şeklindeki mesajının içeriğinin, kendisinin 43 yıl görev yaptığı teşkilatın geçmişte darbelerin hükümete duyurulması alanındaki problemlerle çok örtüştüğünü söyleyemeyiz.

Ayrıca, şurası da bir gerçek: 15 Temmuz’da ciddi bir istihbarat açığı yaşandı. Gerçi MİT, **“FETÖ/DPY’nin darbe girişiminde bulunabileceğini”** önceden **“dış makamlar”**a bildirdiğini söylemektedir; ancak örgütün içine nüfuz ederek darbenin tarihini önceden alamadığı da objektif bir olgudur.

MİT’in 15 Temmuz’la ilgili en somut icraatı kendisine o gün öğle saatlerinde gelen bir ihbarı süratle Genelkurmay’a iletmış olmasıdır. Ancak bu duyumun teşkilat tarafından Cumhurbaşkanlığı ve Başbakanlık makamlarına aktarılmamış olması halen sürmekte olan sıcak bir tartışmanın konusudur.

15 Temmuz ve istihbarat tartışmasına bakarken, MİT’e gelen ihbar üzerine alınan askeri önlemlerin kalkışmanın öne alınmasını tetikleyerek, darbenin başarısızlıkla sonuçlanmasında belli bir rol oynadığını da belirtmek gerekir.

Darbe girişimi öne alınmasaydı ve planlandığı gibi sabaha karşı 03.00’te başlamış olsaydı, muhtemelen 16 Temmuz sabahında çok farklı bir Türkiye’ye gözlerimizi açacaktık.

TEKNOLOJİK İSTİHBARATTA AŞAMA

MİT’in 15 Temmuz’la ilgili performansında kamuoyunda yeteri kadar üzerinde durulmayan bir nokta, teşkilatın, cemaatin kullandığı ByLock haberleşme programının arşivini ele geçirmesinin yol açtığı sonuçlarıdır.

MİT’in, cemaatin kendi yazılımı haline dönüştürdüğü bu programın Litvanya’daki server’ına 2015 Aralık ayında girip buradaki verileri vaklasık bir av sürevle sistemine indirmesi. **Gülen** organizasyonu

ile mücadelede önemli bir aşama olmuş, cemaat üzerinde baskıyı artırmıştır.

Murat Yetkin'in Hürriyet'te 13 Eylül 2016 tarihindeki manşetiyle gün ışığına çıkan bu hadisede, cemaat, MİT'in ByLock server'ına girdiğini fark ederek 2016 Ocak ayında bütün programı kapatmış, ardından iç haberleşmesi için Eagle gibi başka programlara yönelmiştir.

Burada önemli olan, MİT'in 2016'nın ilk yarısında Bylock server'ından çektiği veriler üzerinde yaklaşık dört ay süren bir mesaiden sonra örgüt içinde bu programı kullanan 102 bin tekil kullanıcının ismini kesinleştirmiş olmasıdır. Ardından bu listeler 2016 Mayıs ayından itibaren ilgili devlet kurumlarına peyderpey iletmeye başlanmıştır.

MİT'in halen bu veriler üzerinden her biri şifrelenmiş 14 milyon mesajı deşifre etmekle uğraştığı anlaşılıyor. Böylelikle, yalnızca FETÖ mensubu kullanıcılar değil, aynı zamanda kullanıcıların gönderdikleri mesajların içeriğinin öğrenilmesi imkânı da ortaya çıkmıştır.

MİT'in teknik anlamdaki bu hamlesi, darbe zamanını haber alma anlamında sonuç getiren bir adım olmasa da örgütün içyüzünün açığa çıkması açısından önemli bir gelişme sağladığı söylenebilir. 15 Temmuz'la ilgili tartışmada işin teknolojik istihbarat boyutuyla ilgili bu yönünü de denkleme dahil etmeliyiz.

HER YERDE HÜRRİYET

DİĞER KANALLAR

[Facebook](#) [Twitter](#) [RSS](#)

[Kişisel Verilerin Korunması](#)

[Hürriyet Kurumsal](#)

[Bize Ulaşın](#)

Hürriyet
com.tr

© Copyright 2022 Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş.